

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา ตามปรัชญาเฮร์แมนนิวิตค เพื่อศึกษาประสบการณ์การได้รับการดูแลในระยะคลอดของหญิงมุสลิมที่คลอดกับผดุงครรภ์โบราณ ศึกษาในหญิงมุสลิมที่มีประสบการณ์คลอดกับผดุงครรภ์โบราณ จำนวน 12 ราย คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย โดยวิธีการสุ่มแบบมีมิติ โดยอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลอด ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ และจำนวนครั้งของการคลอด กำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูล สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทยได้ดี และยินดีเป็นผู้ให้ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น การบันทึกเทป และการจดบันทึกภาคสนาม ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 6 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย โดยใช้ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลของโคไลซซี (Colaizzi) และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ความตรงของข้อมูลทั้งระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลและเมื่อเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูล เป็นหญิงมุสลิมที่มีประสบการณ์การได้รับการดูแลในระยะคลอดจากผดุงครรภ์โบราณ จำนวน 12 ราย ซึ่งมีอายุระหว่าง 15 – 21 ปี จำนวน 4 ราย อายุ 22 – 35 ปี จำนวน 4 ราย และอายุ 35 ปีขึ้นไปจำนวน 4 ราย ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยเดือนละ 3,000 – 4,000 บาท เมื่อเกิดการเจ็บป่วยทุกรายจะชื้อยามารับประทานเอง และเมื่อไม่ดีขึ้นจึงไปพบแพทย์ ขณะตั้งครรภ์ทุกรายฝากครรภ์กับผดุงครรภ์โบราณ และได้รับคำแนะนำการปฏิบัติตัวจาก มารดา เพื่อนบ้านและญาติที่ใกล้ชิด

2. การให้ความหมายการดูแลในระยะคลอดที่หญิงมุสลิมได้รับจากผดุงครรภ์โบราณ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความหมายการดูแลที่ได้รับในลักษณะ แม่ดูแลลูก ที่มีการเอาใจใส่ด้วยความเต็มใจ ดูแลให้ความห่วงใยใกล้ชิด และเป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาคลอด แสดงออกถึงความห่วงใยที่มีให้อย่างจริงใจ และให้การดูแลอย่างเต็มความสามารถ

3. การดูแลในระยะคลอดที่หญิงมุสลิมได้รับจากผดุงครรภ์โบราณ ผู้ให้ข้อมูล ได้รับการดูแลในระยะคลอดจากผดุงครรภ์โบราณ ซึ่งมีวิธีการดูแลในแต่ละระยะของการคลอดดังนี้

3.1 ระยะเวลาที่ 1 นับเริ่มตั้งแต่ผู้คลอดเจ็บท้องจนกระทั่งอยากเบ่ง การดูแลในระยะนี้ประกอบด้วย การสำรวจร่างกายด้วยการคลำดูท้อง การตรวจภายในและการดูทางช่องคลอด เพื่อประเมินสภาพทารกในครรภ์และประเมินความก้าวหน้าของการคลอด ได้รับการคลายปวดด้วยการพูดปลอบใจ นวดตัวและลูบท้อง และเตรียมความพร้อมด้านร่างกายโดยการ แต่งท้อง ผูกท้อง จัดท่าคลอด ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก งดน้ำงดอาหาร ดูแลเรื่องการขับถ่าย และการสร้างกำลังใจแก่ผู้คลอด โดยการว่าคาถา ให้ญาติอยู่ด้วย และให้กินน้ำมนต์

3.2 ระยะเวลาที่ 2 การดูแลในระยะที่ผู้คลอดเริ่มเบ่งจนกระทั่งเด็กคลอด ซึ่งการดูแลที่ได้รับในระยะนี้คือ การสอนวิธีการเบ่ง การดันท้อง การว่าคาถา และในขณะที่เด็กคลอด ผดุงครรภ์โบราณให้การดูแลแม่ โดยการกดฝีเย็บ เพื่อช่วยให้แม่ปลอดภัยจากการฉีกขาดฝีเย็บ

3.3 ระยะเวลาที่ 3 การดูแลในระยะหลังจากเด็กคลอดจนกระทั่งรกคลอด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้รับการคลึงมดลูก กดท้องน้อย เพื่อให้รกคลอด และเมื่อพบว่าเกิดปัญหารกคลอดล่าช้าจะให้การดูแลโดยการว่าคาถา ให้กินน้ำมนต์ ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้รกคลอดได้ง่ายขึ้น

3.4 ระยะเวลาที่ 4 การดูแลภายหลังจากเด็กคลอด รกคลอด ก่อนที่ผู้คลอดอยู่ไฟ การดูแลถูกประกอบด้วย การกระตุ้นให้ลูกร้อง การตัดสายสะดือ การอาบน้ำให้ลูก และการขอพรจากพระเจ้าให้ลูก โดยการให้ทำพิธีอาชานและอิกกอมัด การดูแลแม่ประกอบด้วย การนวดกาย และการอาบน้ำสมุนไพร

4. ความรู้สึกของหญิงมุสลิมต่อการได้รับการดูแลในระยะคลอดจากผดุงครรภ์โบราณ

ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกต่อการได้รับการดูแลจากผดุงครรภ์โบราณใน 3 ลักษณะคือ

- 1) อบอุ่นใจ 2) ดีใจ ภูมิใจ และ 3) พอใจ ประทับใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาประสบการณ์การได้รับการดูแลในระยะคลอดของหญิงมุสลิมที่คลอดกับผดุงครรภ์โบราณในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1. จากผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการดูแลในระยะคลอดของผดุงครรภ์โบราณในบางส่วนอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้คลอดได้ ซึ่งสามารถจำแนกตามระยะของการคลอด ได้ดังนี้

1.1 ระยะเวลาที่ 1 ในระยะนี้ พบว่า การให้การดูแลของผดุงครรภ์โบราณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้คลอดและทารก คือ การตรวจทางช่องคลอดโดยการใช้น้ำมันเป็นตัวหล่อลื่น และการไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก ซึ่งจะเป็นสาเหตุที่สำคัญของการติดเชื้อเข้าสู่ช่องทางคลอด

1.2 ระยะเวลาที่ 2 ในระยะนี้ การให้การดูแลของผดุงครรภ์โบราณที่ทำการค้นหึ่งในขณะให้ผู้คลอดเบ่ง ซึ่งเกิดจากความเชื่อและจากประสบการณ์การทำคลอดที่ผ่านมานั้น อาจส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ผู้คลอดจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

1.3 ระยะเวลาที่ 4 ในระยะนี้ การให้การดูแลของผดุงครรภ์โบราณที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ทารก ได้แก่ การตัดสายสะดือที่ส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ที่ไม่สะอาด ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญของการติดเชื้อในทารกแรกคลอด

จากพฤติกรรมการให้การดูแลที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้คลอดและทารกดังกล่าว พยายามในฐานะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความใกล้ชิดกับผดุงครรภ์โบราณ มีบทบาทที่สำคัญในการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในอันตรายที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผดุงครรภ์โบราณอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดปัญหา และอัตราความเสี่ยงในการเกิดอันตรายแก่ผู้คลอดและทารกได้

2. การให้การพยาบาลในระยะคลอดในสถานพยาบาล พยายามถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ ควรศึกษาและทำความเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อของหญิงมุสลิม เพื่อให้เกิดความเข้าใจผู้รับบริการมากขึ้น จะเป็นการลดช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างผู้รับ และผู้ให้บริการ และสามารถให้การพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการด้านสังคมวัฒนธรรมได้ รวมถึงการให้ข้อมูลที่ต้องการอย่างต่อเนื่องในระยะคลอด และการให้การดูแลอย่างใกล้ชิดจะช่วยให้ผู้คลอดเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการคลอดในสถานพยาบาลได้

ด้านการบริหารการพยาบาล

1. ควรพัฒนาปรับปรุงระบบการส่งต่อระหว่างผดุงครรภ์โบราณกับโรงพยาบาล เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการส่งตัวผู้คลอดในกรณีที่เกิดภาวะฉุกเฉิน

2. ควรมีนโยบายในการปรับปรุงหรือพัฒนาการให้บริการคลอดที่บ้าน เช่น การเพิ่มจำนวนครั้งในการจัดอบรมผดุงครรภ์โบราณในแต่ละปี โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับ การค้นหาภาวะเสี่ยงในระยะคลอด และเทคนิควิธีการคลอดที่ถูกต้อง อันตรายที่เกิดจากการติดเชื้อในระยะคลอด รวมถึง การสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำคลอด และติดตามการปฏิบัติงานของผดุงครรภ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การให้บริการคลอดที่บ้านมีความถูกต้องและปลอดภัยแก่ผู้ให้บริการมากขึ้น

3. ควรมีนโยบายในการพัฒนาการสืบทอดความรู้ของผดุงครรภ์โบราณ จากลักษณะที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือการบอกเล่าต่อกันมา เป็นการสืบทอดที่มีระบบ มีการให้ความรู้ในเชิงวิชาการที่ถูกต้องแก่บุคคลที่สนใจเป็นผดุงครรภ์โบราณต่อไป หรือการจัดอบรมผดุงครรภ์โบราณต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดวิธีการทำคลอดที่ถูกต้องให้แก่บุคคลอื่น

ด้านการวิจัย

1. ควรศึกษาผลของการให้บริการคลอดที่มีการนำลักษณะการดูแลของผดุงครรภ์โบราณที่เกิดผลดีแก่ผู้คลอด เช่น การนวด การอาบน้ำสมุนไพร ผสมผสานกับการดูแลตามแนวคิดทางการแพทย์และพยาบาลในปัจจุบัน ต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ